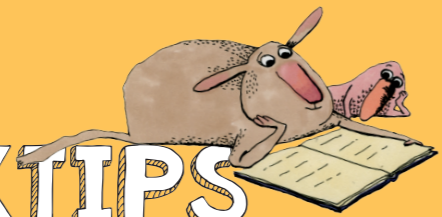

Gode BOKTIPS

Gi rom til GODE samtaler.

Mopp og Mikko - bøkene av Kari Stai

Lars - bøkene av Svein Nyhus

Verden i ord og bilder - Ole Könnecke

En i flokken. Lete- og finne-vers av Britta Teckentrup

Unni og Gunni - bøkene av Anna R. Folkestad

Bronto Biff på café Olala - Nhu Diep

Vaffelmøkk - Tore Renberg og Øyvind Torseter

Bukkene Bruse vender tilbake - Bjørn F. Rørvik og Gry Morsund

Rumpemelk fra Afrika - Erlend Loe og Alice Bjerknes Lima de Faria

Kubbe lager museum - Åshild Kanstad Johnsen

Skap MAGISKE øyeblikk.

 Lesesenteret
Universitetet i Stavanger

 fub
FORELDREUTVALET
FOR BARNEHAGAR

Design: Knowit Illustrasjon: Alice Bjerknes Lima de Faria

IKKE VENT

til barna har et språk før
du begynner å lese for dem.

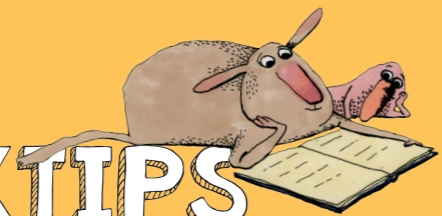
LES FOR DEM

slik at de får et godt språk.

Skriv ut i A3-format - brett - klipp

Gode BOKTIPS

Gi rom til GODE samtaler.

Mopp og Mikko - bøkene av Kari Stai

Lars - bøkene av Svein Nyhus

Verden i ord og bilder - Ole Könnecke

En i flokken. Lete- og finne-vers av Britta Teckentrup

Unni og Gunni - bøkene av Anna R. Folkestad

Bronto Biff på café Olala - Nhu Diep

Vaffelmøkk - Tore Renberg og Øyvind Torseter

Bukkene Bruse vender tilbake - Bjørn F. Rørvik og Gry Morsund

Rumpemelk fra Afrika - Erlend Loe og Alice Bjerknes Lima de Faria

Kubbe lager museum - Åshild Kanstad Johnsen

Skap MAGISKE øyeblikk.

 Lesesenteret
Universitetet i Stavanger

 fub
FORELDREUTVALET
FOR BARNEHAGAR

Design: Knowit Illustrasjon: Alice Bjerknes Lima de Faria

IKKE VENT

til barna har et språk før
du begynner å lese for dem.

LES FOR DEM

slik at de får et godt språk.

Høytlesing er **SVÆRT** verdifullt

Barn med ulik bakgrunn, leseerfaring og språkmestring får felles opplevelser og referanserammer gjennom leseaktiviteter. Dessuten møter barna gode mønstre for språkbruk både i høytlesingen og i samtaler i forbindelse med lesingen. Leseaktiviteter inviterer barna inn i et språk som er rikere og mer variert enn hverdagspråket. Bøkene innbyr til samtaler og utvider ofte erfaringene våre. Høytlesing gir glede ved selve lesestunden, både til de som hører på og til den som leser høyt. Å lese bøker sammen er en god språkutviklende aktivitet.

Overføringsverdiene av leseaktiviteter er store og vi må lære oss å legge merke til og se verdien av dette. I barnehager hvor lesing er en vanlig aktivitet, kan vi ofte observere barn som leser høyt for hverandre. Samspillet arter seg da som

en rollelek, som i seg selv er språkstimulerende. Rolleleken "høytlesing" er erfaringsbasert, og den framhever språkmønstre som høytlesing legger til rette for. Rolleleken "speiler" barnas holdning til leseaktiviteter og den voksnes formidling.

Leseaktiviteter er et ypperlig observasjonsvindu til barnas språk. Barnets språk blir synlig i en situasjon som både er tilgjengelig og naturlig å observere. Viser barnet forståelse for ulike begrep? Hvordan bruker barnet språket selv? Å bruke leselogg inviterer til systematikk og bevissthet, og legger til rette for mindre usikkerhet og synsing i ettertid. Leseaktiviteter med påfølgende leselogger er et velegnet dokumentasjonsverktøy.

VEKK UNDRING MED gode HISTORIER

SKAP interesse for bøker

STYRK barnas ordforråd.

Refleksjonsspørsmål knyttet til **LESEPRAKSIS** i din barnehage

Det er et mål å gi barna godt planlagte og tilrette-lagte leseaktiviteter i tillegg til den spontane lesingen. Ved planlagt lesing plukker vi ikke opp hvilken som helst bok og leser den på direkten. Vi må like boka for å kunne gi en engasjert og ektefølt presentasjon av den. Derfor må vi kjenne boka og vurdere den i forhold til barnegruppen som skal være med, og vi må ha bestemt hvordan boka skal presenteres og formidles.

Hvilke bøker liker dere å lese sammen med barna - og hvorfor?

Fordi leseaktiviteter har stor pedagogisk verdi, skal vi innarbeide lesing som egen aktivitet i barnehagens rutiner. Gode lesestunden kan være tidkrevende, men lesing er en for viktig aktivitet til at den bare skal reduseres til en "mens vi venter på"-aktivitet.

På hvilke måter er leseaktiviteter innarbeidet i din barnehages rutiner?

Høytlesing trenger ikke å foregå i en lesekrok eller i en sofa. Stedet kan gjerne variere, for eksempel basert på hva den utvalgte boka handler om. Det viktigste er at stedet er vernet fra ekstrem støy fra omgivelsene og at alle sitter godt.

Når og hvor leser du sammen med barnehagebarna?

Studenter i praksis observerte barn og leseaktiviteter i én uke (Mjør, 2002): De registrerte hvor ofte en av de tilsatte leste bøker for barna, hva som ble lest, hvor lang tid det tok og hvem som tok initiativ til leseaktiviteten. Resultatene viste svært store variasjoner. Fra de barna som ikke ble lest for i det hele tatt, og som heller ikke tok initiativ selv, til de barna som deltok i leseaktiviteter flere ganger til dagen, og som selv tok initiativ til dette. Det sier seg selv at flere av barna som ikke deltok i leseaktiviteter, gikk glipp av verdifull språkstimulering, og motsatt.

Hvilke konsekvenser får det for det enkelte barnet at noen velger bort leseaktiviteter, og hvordan er dette i din barnehage?

VEKK lysten til å lese.

Skriv ut i A3-format - brett - klipp

Høytlesing er **SVÆRT** verdifullt

Barn med ulik bakgrunn, leseerfaring og språkmestring får felles opplevelser og referanserammer gjennom leseaktiviteter. Dessuten møter barna gode mønstre for språkbruk både i høytlesingen og i samtaler i forbindelse med lesingen. Leseaktiviteter inviterer barna inn i et språk som er rikere og mer variert enn hverdagspråket. Bøkene innbyr til samtaler og utvider ofte erfaringene våre. Høytlesing gir glede ved selve lesestunden, både til de som hører på og til den som leser høyt. Å lese bøker sammen er en god språkutviklende aktivitet.

Overføringsverdiene av leseaktiviteter er store og vi må lære oss å legge merke til og se verdien av dette. I barnehager hvor lesing er en vanlig aktivitet, kan vi ofte observere barn som leser høyt for hverandre. Samspillet arter seg da som

en rollelek, som i seg selv er språkstimulerende. Rolleleken "høytlesing" er erfaringsbasert, og den framhever språkmønstre som høytlesing legger til rette for. Rolleleken "speiler" barnas holdning til leseaktiviteter og den voksnes formidling.

Leseaktiviteter er et ypperlig observasjonsvindu til barnas språk. Barnets språk blir synlig i en situasjon som både er tilgjengelig og naturlig å observere. Viser barnet forståelse for ulike begrep? Hvordan bruker barnet språket selv? Å bruke leselogg inviterer til systematikk og bevissthet, og legger til rette for mindre usikkerhet og synsing i ettertid. Leseaktiviteter med påfølgende leselogger er et velegnet dokumentasjonsverktøy.

VEKK UNDRING MED gode HISTORIER

SKAP interesse for bøker

STYRK barnas ordforråd.

Refleksjonsspørsmål knyttet til **LESEPRAKSIS** i din barnehage

Det er et mål å gi barna godt planlagte og tilrette-lagte leseaktiviteter i tillegg til den spontane lesingen. Ved planlagt lesing plukker vi ikke opp hvilken som helst bok og leser den på direkten. Vi må like boka for å kunne gi en engasjert og ektefølt presentasjon av den. Derfor må vi kjenne boka og vurdere den i forhold til barnegruppen som skal være med, og vi må ha bestemt hvordan boka skal presenteres og formidles.

Hvilke bøker liker dere å lese sammen med barna - og hvorfor?

Fordi leseaktiviteter har stor pedagogisk verdi, skal vi innarbeide lesing som egen aktivitet i barnehagens rutiner. Gode lesestunden kan være tidkrevende, men lesing er en for viktig aktivitet til at den bare skal reduseres til en "mens vi venter på"-aktivitet.

På hvilke måter er leseaktiviteter innarbeidet i din barnehages rutiner?

Høytlesing trenger ikke å foregå i en lesekrok eller i en sofa. Stedet kan gjerne variere, for eksempel basert på hva den utvalgte boka handler om. Det viktigste er at stedet er vernet fra ekstrem støy fra omgivelsene og at alle sitter godt.

Når og hvor leser du sammen med barnehagebarna?

Studenter i praksis observerte barn og leseaktiviteter i én uke (Mjør, 2002): De registrerte hvor ofte en av de tilsatte leste bøker for barna, hva som ble lest, hvor lang tid det tok og hvem som tok initiativ til leseaktiviteten. Resultatene viste svært store variasjoner. Fra de barna som ikke ble lest for i det hele tatt, og som heller ikke tok initiativ selv, til de barna som deltok i leseaktiviteter flere ganger til dagen, og som selv tok initiativ til dette. Det sier seg selv at flere av barna som ikke deltok i leseaktiviteter, gikk glipp av verdifull språkstimulering, og motsatt.

Hvilke konsekvenser får det for det enkelte barnet at noen velger bort leseaktiviteter, og hvordan er dette i din barnehage?

VEKK lysten til å lese.